

**Estratègia i principals fites del mandat 2011 -
2015 de l'Ajuntament de Barcelona en matèria
de Relacions Internacionals i Cooperació**

B
BC
BN

Estratègia i principals fites del mandat 2011 - 2015 de l'Ajuntament de Barcelona en matèria de Relacions Internacionals i Cooperació.

I. RELACIONS INTERNACIONALS

A. OBJECTIUS DE LA DIRECCIÓ

La ciutat de Barcelona té un poderós atractiu internacional i un reconeixement de la seva marca que clarament es configura com un valor positiu, tant en el terreny empresarial, com en el del disseny, innovació, cultura i turisme. Aquest posicionament no és fruit de la casualitat sinó d'un treball conjunt entre l'Ajuntament i els principals actors de la ciutat, que respon a una estratègia en la qual des de l'equip de govern es coordina, planifica i impulsa.

Barcelona com a ciutat referent en urbanisme, gestió de serveis municipals, promoció de l'emprenedoria, atracció i organització de grans esdeveniments, gestió de la immigració, i altres àmbits, és sol·licitada per moltes altres ciutats per a intercanviar les millors pràctiques. Existeix un flux continuat de visites a Barcelona de representants municipals d'arreu amb aquest propòsit. Una part doncs de l'agenda internacional de la ciutat ve marcada per l'interès d'altres actors en conèixer les experiències i la gestió que fem de determinades polítiques.

En aquests casos, l'acció de l'equip de govern és reactiva, però alhora proactiva en el sentit de detectar les oportunitats que d'aquestes visites es poden derivar per empreses tant municipals com privades o per altres actors públics i privats.

A banda d'això, Barcelona construeix la seva pròpia agenda internacional, innovadora en els objectius i àmbits d'acció, i que com no respon a una competència concreta ni a una obligació del govern municipal, el criteri de rendibilitat de les accions ha de tenir-se molt present el criteri de rendibilitat de les accions i el seu seguiment continuat.

Durant aquest mandat podem destacar els següents àmbits prioritaris:

1. Mediterrània.

En l'àmbit de la Mediterrània un dels objectius marcats d'aquesta legislatura fou el **reforçament de les relacions bilaterals** amb algunes de les ciutats estratègiques per Barcelona. En aquest sentit, i en el 2013, es van signar per primera vegada un conveni de cooperació amb les ciutats de Rabat i Tel Aviv. Així mateix, es preveu fer al mateix amb les ciutats d'Alger i amb l'Associació Gran Casablanca, aquest últim cas amb un clar component de promoció econòmica.

Pel que fa a les ciutats amb qui ja manteníem relacions, l'Ajuntament de Barcelona ha plantejat una proposta de treball per relançar les relacions i els projectes comuns amb la ciutat d'Istanbul, s'ha recuperat la interlocució amb Tetuan i Tànger i, en breu, se signarà la renovació de l'acord de col·laboració amb la ciutat de Fès que gira al voltant, principalment, de la cultura, el debat interreligiós i la diversitat.

L'equip de govern també ha contribuït a la **institucionalització i al reforçament de la Unió pel Mediterrani** (UpM). En aquest sentit, l'Alcalde Trias ha mantingut diverses entrevistes amb el Secretari general de l'UpM, el Sr. Fathallah Sijilmassi, i la nostra ciutat ha acollit diverses reunions internacionals organitzades pel Secretariat, entre elles una Senior Official Meeting el 2013, que agrupa als Alts Representants dels 43 països membres de la UpM, la reunió de caps d'estat del 5+5 l'any 2013 i el llançament, en aquest mateix any, de LOGISMED, el "Programa pel desenvolupament d'una xarxa de plataformes logístiques euromediterrànies".

Alhora, l'Alcalde Trias ha estat reelegit membre de l'Assemblea regional i local euromediterrània (ARLEM), organisme consultiu de la UpM que agrupa els màxims representants locals i regionals dels països membres. Al seu torn, l'Alcalde és el

representant a l'ARLEM del Secretariat Mundial del Congrés de Poders Locals i Regionals (CGLU).

Per altra banda, també s'ha volgut **enfortir el paper de Barcelona a la regió com a referent en desenvolupament urbà**. I això s'ha fet per mitjà de la consolidació institucional de Medcités i la creació, en el seu si, d'una xarxa de planificació estratègica i la posada en marxa de la plataforma de transferència de coneixement amb base a Barcelona i amb antenes al Magreb (Tunísia) i al Pròxim Orient (Líban).

També s'ha tingut una participació activa en **l'execució de projectes europeus** en l'àmbit de la Mediterrània. En la recta final de l'anterior programa marc europeu es van signar dos contractes liderats per Barcelona dins la convocatòria *European Neighbourhood and Partnership Instrument* (ENPI), un de mobilitat sostenible liderat per l'Àrea de Mobilitat (RAMUD) i l'altre liderat per l'Àrea Metropolitana-Medcités sobre desenvolupament estratègic urbà (USUDS). Barcelona també s'ha incorporat en d'altres projectes en qualitat de soci (dos sobre eficiència energètica i un sobre cultura popular) i s'han finalitzat els projectes que ja estaven signats prèviament: MedEmporium sobre mercats municipals i CATMED sobre indicadors de sostenibilitat urbana.

Finalment, Barcelona ha col·laborat amb diversos organismes i institucions i contribuït activament per **organitzar i acollir un gran nombre de seminaris, jornades i congressos internacionals**, enfortint el seu paper de capitalitat mediterrània.

2. Unió Europea.

La ciutat de Barcelona ha intensificat en aquests anys les relacions amb la Unió Europea, amb una orientació pràctica i tenint com a primer objectiu optimitzar l'aprofitament dels recursos procedents dels fons europeus i una implicació activa de la ciutat en aquelles iniciatives de la Unió Europea orientades als poders locals.

La tasca desenvolupada des de Relacions Internacionals ha estat **coordinar els departaments municipals que participen en programes i projectes europeus** a fi de posar en contacte i intercanviar el know-how que aquests departaments han adquirit aquests darrers anys i posar-lo al servei de l'estratègia global de l'Ajuntament en política europea, coordinació que ens ha permès, també, evitar que la multiplicitat d'iniciatives comportin, d'acord amb les estrictes normes europees, l'eliminació dels projectes municipals –un exemple el tenim en el paper que vam jugar en la detecció i resolució d'un conflicte d'interessos en la presentació com a líders de 3 projectes de tres departaments municipals diferents. El departament que va acabar presentant el projecte (Institut Municipal de Mercats) va acabar sent escollit i va ser un dels millors qualificats en aquella convocatòria Urbact. A més, des de RRII mantenim una comunicació periòdica a tots els departaments municipals actius en l'àmbit de projectes i programes europeus, amb informació, per exemple, sobre convocatòries i els orientem en preguntes o problemes que pugui tenir al respecte.

D'altra banda, s'ha treballat i s'ha aconseguit que Barcelona formi part del High Level Group sobre les smart cities, previst dins el EIP (European Innovation Partnership) de la Comissió referit a les Smart Cities. Això situa la nostra ciutat com un dels referents de la Unió europea en innovació urbana i permet accedir a programes i projectes comunitaris per donar suport a la innovació urbana.

Recentment el compromís de Barcelona amb la innovació ha estat reconegut amb l'elecció de la nostra ciutat com capital europea de la innovació. Però els reconeixements abasten altres àmbits, demostratius del compromís de Barcelona en molts terrenys. Així assumim també la capitalitat europea del voluntariat.

L'Alcalde de Barcelona s'ha implicat més clarament a **EUROCITIES**, formant part del seu Comitè Executiu. D'aquesta manera es participa en el principal instrument de relació i proposta municipal davant les institucions de l'Unió.

Finalment, l'Ajuntament continua apostant per les iniciatives que posin en valor la importància del **Corredor Mediterrani** com un dels eixos prioritaris dins de les Xarxes Transeuropees de transports. En aquest sentit, Barcelona ha continuat liderant la Xarxa de ciutats catalanes i franceses per l'alta velocitat i el Corredor Mediterrani, que aplega 12 ciutats (5 catalanes i 7 del sud de França), i que actualment, centra el seu treball en la reivindicació de la construcció de la línia nova Montpeller-Perpinyà, el desplegament dels serveis transfronterers de viatgers en alta velocitat i de mercaderies i el reforçament dels compromisos del govern espanyol en la millora del corredor mediterrani. D'altra part, l'Ajuntament de Barcelona ha impulsat la creació de la **Plataforma EU Core Net Cities**, que aplega 41 ciutats europees, que es beneficien directament de la xarxa transeuropea de ferrocarril Core, i que s'han unit per crear una estratègia de relançament econòmic, competitivitat i cohesió territorial a partir d'aquesta xarxa, i transformar les ciutats en espais connectats, intel·ligents i sostenibles.

3. Àsia: Xina i Japó. Amèrica Llatina. Estats Units

Àsia: Xina i Japó

En el continent asiàtic, l'Ajuntament de Barcelona ha donat **suport a iniciatives orientades a l'atracció d'empreses i inversors xinesos per a projectes públics i privats**. A partir d'aquest objectiu, el 2012 l'Alcalde va fer un viatge oficial a la Xina i va visitar Xangai, Beijing, Shenzhen i Hong Kong. Com a conseqüència d'aquests contactes, s'ha concretat la inauguració de la sucursal de l'Industrial & Commercial Bank of China (ICBC) i de la China Certification Inspection Group (CCIC) a més de mantenir reunions periòdiques amb empreses estatals xineses ja instal·lades a Barcelona.

Paral·lelament, també s'ha fet una **revisió dels acords amb ciutats xineses a partir de continguts concrets**. Les relacions bilaterals amb ciutats xineses es van establir oficialment l'any 1989 quan Barcelona i Xangai van signar un acord de col·laboració. Es

van agermanar el 2001, i es va signar una addenda a aquest agermanament el 2006. Es tenen també acords signats amb Ningbo, Guangzhou, Qingdao, Shenzhen i Hong Kong. Com a resultat del viatge del 2012, s'ha reactivat els acords amb Shenzhen en àmbits com el comerç, les inversions i la sostenibilitat ambiental, entre altres, i Hong Kong en matèria de planificació i dissenys urbans i, en aquests moments, s'està estudiant la revisió de l'acord amb Xangai.

A curt termini i per finals de setembre, es preveu un **possible viatge de l'Alcalde a Beijing en el marc de la Beijing Design Week (BJDW) amb Barcelona com a ciutat convidada**. Es planteja la possibilitat que l'Alcalde Trias viatgi a Beijing en aquesta ocasió i aprofiti per visitar alguna altra ciutat amb una finalitat principalment econòmica i empresarial, per tal de reforçar els objectius del viatge del 2012.

Per altra banda, la ciutat de **Barcelona es va implicar en l'any d'Espanya al Japó**. En aquest sentit, es va celebrar un acte a la Fundació Antoni Tàpies de caire institucional .

Finalment, els esforços també s'han centrat en l'**intercanvi de coneixements entre Barcelona i una de les ciutats més importants del Japó: Kobe**. Aprofitant que es complien 20 anys de l'agermanament amb aquesta ciutat, es va renovar l'àmbit de col·laboració que, a part de renovar el marc de relació, s'establien les bases per cooperar en el terreny de les *smart cities* i de l'urbanisme, sobretot pel que fa al front marítim i a la renovació de barris.

Amèrica Llatina

L'Amèrica Llatina és una de les regions del món on l'Ajuntament de Barcelona ha tingut més projecció i ha establert un gran nombre d'intercanvis i relacions arran dels vincles històrics i culturals existents entre les dues comunitats.

El procés creixent dels municipis llatinoamericans per aconseguir més poder local ha contribuït a valorar els beneficis derivats de la cooperació i l'intercanvi professional entre ciutats. Així mateix, l'increment de la població d'origen llatinoamericà a Barcelona ha propiciat el coneixement mutu i ha afavorit encara més aquests vincles.

L'acció de l'Ajuntament de Barcelona s'ha materialitzat mitjançant **relacions bilaterals, ja sigui amb protocols d'agermanament o, majoritàriament, amb acords d'amistat i cooperació amb altres ciutats.**

A dia d'avui, les ciutats llatinoamericanes agermanades amb Barcelona són l'Havana, Monterrey, Montevideo, Rio de Janeiro, São Paulo i Valparaíso. I amb qui s'han signat protocols d'amistat i cooperació —vigents actualment— són amb Medellín, Lima, Bogotà, Quito, Santiago de Xile i Buenos Aires.

Igualment, cal destacar la **participació activa de Barcelona en xarxes iberoamericanes de ciutats** i, especialment, en el Centre Iberoamericà pel Desenvolupament Estratègic Urbà (CIDEU) i la Unió de Ciutats Capitals Iberoamericanes (UCCI).

Finalment, cal destacar el **viatge de l'alcalde Trias a Llatinoamèrica l'abril del 2014**. L'estada a **Medellín** va comportar la signatura de dues addendes a l'acord de col·laboració vigent. La primera, entre Barcelona Activa i Ruta N per potenciar les trobades empresarials, institucionals i de centres de recerca entre ambdues ciutats. La segona, promoguda per Hàbitat, recull el compromís concret d'intervenir en el centre històric de la ciutat de Medellín, amenaçat per la desigualtat social, incidint en la transformació del paisatge urbà i la recuperació dels espais públics.

La participació de l'Alcalde en les dues grans cites internacionals (XXIè Congrés del CIDEU i del 7è Fòrum Urbà Mundial) va permetre fer sentir la veu de Barcelona davant

de destacats líders mundials, tot reivindicant el paper protagonista que han de tenir les ciutats per afrontar els reptes del segle XXI.

En el marc del Fòrum Urbà Mundial l'Alcalde mantingué diversos contactes amb homòlegs seus (São Paulo i Quito) i se signà un acord de col·laboració amb Santiago de Xile en matèria, essencialment, d'urbanisme.

Els Estats Units d'Amèrica

El reforçament de les relacions amb ciutats estratègiques dels Estats Units és una de les prioritats de l'actuació internacional de l'Ajuntament durant aquest mandat. Barcelona està agermanada amb Boston i San Francisco i ha signat nous acords de col·laboració amb Los Angeles (2013) i el Comtat de Mami Dade (2014) i manté relacions amb altres ciutats dels país, com ara Nova York.

Los Angeles és la segona ciutat més poblada dels Estats Units i centre de referència en el món dels negocis, l'entreteniment, la cultura, la ciència, o la tecnologia. L'alcalde hi fa una visita oficial el maig del 2013 i signa, amb el seu homòleg, un acord de col·laboració (2013-2016) centrat especialment en els àmbits econòmic, tecnologies intel·ligents, biotecnologia i biomedicina, el turisme, la indústria cinematogràfica i els esports.

El Comtat de Miami-Dade és el govern metropolità de les 35 municipis que el componen, inclosa la capital, Miami. El Comtat —i la ciutat de Miami— serveixen de seu d'operacions als Estats Units a més de 1.200 multinacionals. Així mateix, el port i l'aeroport de Miami (sota jurisdicció del comtat de Miami-Dade) són dels més importants dels Estats Units.

L'objectiu de l'acord signat amb Barcelona és fomentar relacions principalment econòmiques i comercials. Hi ha especial interès en promocionar la relació entre els ports i també els aeroports, en el cas d'aquest últim especialment donat pel vol directe

d'American Airlines que uneix Miami amb Barcelona diàriament. Miami-Dade també ha expressat interès en conèixer l'exitosa gestió de les indústries de turisme, art i cultura a Barcelona i en compartir models de *smart cities*.

4. Partenariats bilaterals. Xarxes operatives.

Des d'un punt de vista global i representatiu, la principal organització a la qual pertany Barcelona és **Ciutats i Guberns Locals Units (CGLU)**. Com a la major associació de governs locals del món treballa en favor del reconeixement polític de la força de les ciutats com a motors de desenvolupament i progrés. Així mateix, duu a terme un treball tècnic a través de comissions i grups de treball.

L'Alcalde participà en el Congrés Mundial de l'organització celebrat l'octubre del 2013 a Rabat i fou tornat a escollir com a membre del Bureau Executiu i del Consell Mundial (principals òrgans estatutaris). Barcelona també pertany al Comitè d'Afers Estatutaris i a la Comissió de Finances.

Pel que fa a les comissions, Barcelona té una participació activa a la Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans (vicepresidència), a la Comissió de Cultura, a la Comissió de Cooperació Descentralitzada i al Grup CIB (Capacity and Institutional Building).

METROPOLIS, aplega les ciutats i àrees metropolitanes de més d'un milió d'habitants. Representa, per tant, a les principals urbs del món i el seu potencial és enorme. El seu objectiu és contribuir a fer front als desafiaments urbans. Les seves eines: la formació, el debat i l'intercanvi d'experiències i els projectes.

En el darrer congrés de l'associació, celebrat el 2011 a Porto Alegre, l'alcalde va ser reelegit vicepresident primer, segon càrrec en importància de Metropolis. El proper

congrés tindrà lloc l'octubre a Hyderabad i Barcelona vol continuar jugant un paper rellevant de l'organització.

Finalment cal esmentar l'**Associació Internacional de Ciutats Educadores** (AICE), que defensa la ciutat com a laboratori d'educació, en un sentit transversal, i ciutadania, i en què Barcelona n'exerceix la presidència permanent.

En el darrer congrés de l'associació, celebrat a Changwon (Corea del Sud), la candidatura de Barcelona fou escollida per organitzar el congrés següent, que tindrà lloc del 13 al 15 de novembre d'enguany sota el lema: "La ciutat educadora és una ciutat que inclou". Una comissió interdepartamental treballa des de fa mesos per garantir l'èxit de la convocatòria.

Els secretariats mundials d'aquestes tres organitzacions es troben al carrer Avinyó, que posa de relleu l'aposta de l'Ajuntament per continuar sent la principal seu del municipalisme a nivell mundial.

5. Barcelona capital diplomàtica i centre d'esdeveniments internacionals.

Malgrat no ser capital d'estat, la nostra ciutat acull en primer lloc un dels cossos consolars més importants arreu, amb entorn als cent consolats actius a la nostra ciutat, el que ens converteix en la tercera ciutat no capital del món, darrera Hong Kong i Nova York, amb major presència consolar.

Des l'ajuntament a banda dels serveis logístics que els presten, atenem les demandes i propostes que ens fan arribar i tenim una intensa relació institucional, cultural, econòmica.

Acull també destacades organitzacions internacionals, com la Unió pel Mediterrani, que hem esmentat en parlar de la Mediterrània, i l'ITER, la gestió del projecte de recerca civil

més important del mon. Tot això no és fruit de l'atzar, sinó el resultat d'una candidatura treballada i posant de relleu els avantatges comparatius de la nostra ciutat.

Des l'Ajuntament participem molt activament en la consolidació del Recinte Modernista del Hospital de Sant Pau com a hub diplomàtic on s'ubiquen organitzacions i institucions internacionals. La tasca de l'Ajuntament no és limita a proporcionar un espai, sinó que des les diferents àrees de govern s'han definit projectes que després han suposat la instal·lació a Sant Pau de la UNU (Universitat de Nacions Unides), el Global Water Operators' Partnerships Alliance GWOPA, l'European Forest Institute (EFI), a més de Casa Àsia, i ben aviat el Programa Mundial d'Aliments (PMA) i altres agències de Nacions Unides.

Pel que fa a l'atracció de grans esdeveniments, Barcelona se situa entre les ciutats que organitzen més fires, reunions i congressos, a banda de la imatge de marca de la ciutat en els esdeveniments esportius.

Cal singularitzar el Congrés Mundial de telefonia mòbil (WMC). A banda del impacte directe immediat de l'esdeveniment, des el Ajuntament s'ha treballat per aprofitar tots els efectes de situar durant uns dies Barcelona com la capital mundial de la telefonia mòbil, amb la fundació, amb l'atracció de les empreses punteres del sector a la nostra ciutat.

6. Actors internacionals de Barcelona.

El model de projecció internacional que hem impulsat des l'Ajuntament es basa en la implicació activa dels diferents actors de la ciutat i la col·laboració estable amb la resta d'administracions.

Una línia clara que hem seguit, ha estat la participació activa en els consorcis dels quals l'Ajuntament en forma part: Casa Àsia, IEMED, CIDOB i Casa Amèrica. Hem fet nostres aquestes entitats i hi hem col·laborat en l'organització d'activitats conjuntes. De fet el

recolzament del consistori ha estat bàsic per la pervivència d'aquestes entitats, que ara encaren una intensificació de la seva activitat i una major atenció als fenòmens urbans. En aquests darrers anys CIDOB s'ha consolidat com un dels think tanks de referència a Europa.

En segon lloc hem associat activament les entitats i organitzacions en aquest esforç de projecció internacional. La orientació molt clarament econòmica d'aquesta política ha fet que es treballés de manera destacada amb la Cambra de Comerç, i amb les organitzacions patronals com Foment i PIMEC.

Finalment, estem potenciant el Fòrum Universal de les Cultures com un dels elements de la marca internacional de Barcelona. Avui el plantejament del Fòrum ha de ser diferent, però l'interès que ha desvetllat prop de l'UNESCO i la voluntat d'aquesta organització de signar un acord de patrocini i col·laboració, posiciona aquesta activitat com un referent internacional en l'àmbit dels valors i de la cultura.

7. Casa Cresques de Barcelona.

Es tracta d'una fundació conjunta amb el govern de Catalunya i la Fundació Baruch Spinoza, i amb la participació d'altres entitats financeres i empresarials, orientada a promoure els intercanvis en l'àmbit de les start ups tecnològiques amb Israel i els fons de capital tecnològic d'aquest país per a reforçar les polítiques de creació d'empreses i afavorir la internacionalització dels sectors tecnològics punters de la nostra ciutat.

Es preveu la seva creació i posada en marxa en les properes setmanes. Es inenció d'aquest equip de govern presentar la proposta al Plenari de Juliol o fins i tot de finals de Juny. La idea és que sigui operativa a partir de setembre.

La creació d'aquesta fundació és una de les concrecions del viatge a Israel fet per Alcalde, conjuntament amb el President de la Generalitat i suposa un innovador model

de diplomàcia pública econòmica, i alhora un model de col·laboració público privada. La seva estructura permet que amb una mínima inversió pública, es projecti aquest sector i s'afavoreixin inversions i projectes conjunts que permetin consolidar Barcelona com a capital de l'emprenedoria.

B. AGENDA INTERNACIONAL DE L'ALCALDE

D'una banda, l'Alcalde ha realitzat durant el seu mandat viatges de promoció de la ciutat, bàsicament amb un contingut i orientació econòmics, dels quals n'han sortit projectes i resultats concrets per la nostra ciutat. D'altra banda, ha sovintejat desplaçaments curts en l'entorn euromediterrani amb un objectiu concret.

VIATGES 2011

Viatge a París (19 de juliol)

Reunió amb la directora general de l'UNESCO, Irina Bokova; amb Jean-Paul Huchon, president del consell regional d'île de France i de l'associació Metropolis i amb Ángel Gurría, secretari general de l'OCDE.

L'objectiu de la reunió amb la Sra. Bokova és consolidar el suport de l'UNESCO al Fòrum.

Pel que fa a Jean Paul Huchon, trobada preparatòria del Congrés de Metropolis (Porto Alegre, novembre) en el qual l'Alcalde va ser escollit com a vicepresident primer de l'organització.

Finalment, Ángel Gurría va exposar l'Alcalde l'estratègia de l'OCDE en matèria de política urbana i l'interès perquè Barcelona s'hi sumés en alguna de les seves vessants. Val a dir que Barcelona és sempre convidada a les taules rodones urbanes d'alcaldes i ministres que s'organitzen anualment.

Viatge a Gènova (2-3 novembre)

Participació en l'Assemblea General i Conferència anuals d'EUROCITIES, la principal organització de grans ciutats a nivell d'Europa.

Viatge a Porto Alegre (24 a 26 de novembre)

Tot i que el motiu principal del viatge és participar en el Congrés de Metròpolis (en el qual l'Alcalde va ésser elegit com a vicepresident primer de la organització), el desplaçament s'aprofita per donar suport a arquitectes i urbanistes de Barcelona que treballen en aquesta ciutat. Concretament, es posa de relleu que el model de Barcelona en la regeneració del front marítim ha servit de clara inspiració per al projecte del Cais Mauà, executat per un estudi d'arquitectes catalans.

VIATGES 2012

Viatge a Brussel·les (18 de febrer)

L'Alcalde és ser ponent en l'Urban Fòrum de la Comissió Europea per debatre sobre el paper que les ciutats han de jugar en la política regional emmarcada en el nou període de programació 2014-2020.

Viatge a la Xina i Hong Kong (10-19 de juliol)

Viatge institucional de clara orientació econòmica a Shanghai, Beijing i Shenzhen i Hong Kong, on es mantenen contactes al més alt nivell institucional. La delegació de l'Ajuntament va anar acompanyada de representants de destacades entitats econòmiques de la ciutat, com són la Fira de Barcelona, Consorci Zona Franca, Port de Barcelona, Cambra de Comerç i Saló Internacional de la Logística.

Cal destacar l'obtenció de resultats com l'establiment a Barcelona d'una oficina de l'ICBC (Industrial & Commercial Bank of China) com a plataforma d'entrada a Europa; la signatura d'un acord de col·laboració entre Barcelona Regional i el Hong Kong Institute of Urban Design per posar en marxa un Think Tank d'Urbanisme i Arquitectura

Barcelona-HK, que té la missió d'analitzar els nous models de ciutat o bé la designació de Barcelona com a la ciutat convidada a la Beijing Desing Week del 2015.

Viatge a Londres (28 de juliol)

Respon a una invitació del COI per assistir a la inauguració dels Jocs Olímpics.

Viatge a Sarajevo (9 setembre)

Participació en la conferència "Living Together is the Future Religions and Cultures in Dialogue", organitzada per la comunitat de Sant Egidio. El viatge es realitza en l'any en què es commemora el 20è aniversari de l'inici del setge a Sarajevo.

L'Alcalde aprofita el viatge per conèixer alguns dels projectes de cooperació realitzats per l'Ajuntament de Barcelona en la reconstrucció de la ciutat. Sarajevo ha estat, durant anys, el centre bàsic de recepció de la cooperació de Barcelona i on s'han dut a terme importants actuacions municipals i de solidaritat ciutadana.

Viatge a Munic (6 de desembre)

Suport Institucional a l'expansió internacional de l'empresa Hotusa

VIATGES 2013

Viatge a Dublín (8 de març)

Reunió amb el Lord Mayor, Naoise O Muiri, i signatura una addenda a l'acord d'agermanament del 1998. L'addenda, vigent fins al 2016, és un paraigües institucional per treballar bilateralment en àmbits com les smart cities, l'administració electrònica o els sistemes d'informació digital.

Viatge a París (21 – 22 de març)

Assistència a la inauguració del Saló Internacional del Llibre, on Barcelona és la ciutat convidada. Reunió amb l'alcalde de París, Bertrand Delanoë, per tractar temes de

col·laboració urbanística. Contactes amb l'empresa JCDecaux per temes d'elements urbans intel·ligents.

Viatge a Tolosa de Llenguadoc (11 – 12 d'abril)

Participació en el debat Futurapolis, organitzat pel setmanari Le Point, i signatura de l'acord de cooperació entre els ajuntaments de Barcelona i el de Tolosa de Llenguadoc que permet oficialitzar una relació continuada i servei de marc per continuar treballant conjuntament..

Viatge als Estats Units. San Francisco-Los Ángeles-Washington-Nova York (12-18 de maig)

L'Alcalde viatjà acompanyat per representants de diverses entitats de la ciutat. L'objectiu fou reforçar la projecció internacional de Barcelona i atraure noves inversions i projectes estratègics per la nostra ciutat. Per aquest motiu l'agenda de l'Alcalde, configurada amb un marcat accent econòmic, va incloure contactes amb empreses implantades als Estats Units i contactes institucionals al més alt nivell (alcaldes de San Francisco, San José, Los Ángeles i Nova York i amb el Banc Mundial, a Washington). En el cas de San Francisco es renova l'acord de col·laboració, i se'n signa un de nou amb Los Angeles. També es ratifiquen acords amb el Banc Mundial i la New York Academy of Sciences.

Viatge a Roma – Rabat – Nova York (30 de setembre – 4 d'octubre)

ROMA: Viatge de l'Alcalde a Roma per participar en la conferència “Il coraggio della speranza: religioni e culture in dialogo” organitzada per Sant'Egidio. Es reuneix amb Ignazio Marino, alcalde de Roma, qui es mostra especialment interessat en conèixer la nostra experiència en els àmbits de la recollida selectiva d'escombraries i la mobilitat sostenible. Fruit d'aquesta trobada, una delegació tècnica de Roma visita Barcelona.

RABAT: L'alcalde participa en el Congrés Mundial de Ciutats I Goversns Locals Units. Concretament, l'Alcalde intervé en el Comitè Polític de la Comissió Mediterrània,; en una

plenària sobre reptes de les ciutats del segle XXI i en el Comitè Executiu. Manté contactes bilaterals amb els alcaldes de Quito, Rabat, las Palmas de Gran Canària i amb Joan Clos, sotssecretari general de NU i director executiu de l'agència Hàbitat.

NOVA YORK:

Participació en dos esdeveniments de Nacions Unides: 1) Sessió sobre “Resilient Design for Sustainable Urbanization” i 2) United Nations General-Assembly High-Level Dialogue on International Migration and Development (HLD) en la sessió anomenada “Migration as a Catalytic Enabler for Development: the Role of Local and Regional Government” , on l'Alcalde defensa, entre d'altres aspectes, l'establiment de polítiques actives a nivell nacional per reconèixer el paper de les autoritats locals en la gestió dels fluxos migratoris a les ciutats.

Viatge a Israel (9 – 13 novembre)

L'objectiu principal de la missió del president Mas i l'alcalde de Barcelona és eminentment econòmic.

L'Alcalde manté una agenda institucional i visita els alcaldes de Jerusalem i Tel Aviv, ciutat amb la qual se signa un conveni per reforçar la relació en àrees concretes com el desenvolupament urbà, la cultura, o el turisme. L'Alcalde també es reuneix amb empreses com Cisco o IBM. A més a més, l'Alcalde visita Technion i signa un acord de col·laboració amb StarTau, el centre més gran i més actiu de suport a les empreses d'Israel, per promocionar l'emprenedoria i el desenvolupament econòmic.

Viatge a Nàpols (18-19 de novembre)

Assistència als actes d'inauguració del Fòrum Universal de les Cultures a Nàpols.

VIATGES 2014

Viatge al Fòrum Econòmic Mundial de Davos (21-24 gener)

L'Alcalde intervé en diverses sessions on defensa el paper de les ciutats com a motors d'innovació i manté reunions bilaterals (Dubai, Roma)

Viatge a Dubai (9-11 de febrer)

L'objectiu del viatge és promoure Barcelona com a ciutat atractiva en els mercats de capitals. L'Alcalde participa en el "Government Summit 2014" i manté diversos contactes bilaterals: director general (alcalde) de Dubai, president de la Cambra de Comerç, president de la companyia aèria Emirates, grups inversors. Entrevistes amb mitjans de comunicació.

Viatge a Brussel·les (10-11 març)

Lliurament de la primera edició del premi Capital Europea de la Innovació concedit per la Comissió Europea a Barcelona.

Viatge a Miami-Medellín-Bogotà-Rio de Janeiro (1-10 d'abril)

L'objectiu del viatge és reforçar les relacions bilaterals amb ciutats com Medellín, Rio de Janeiro o Miami, promoure la marca Barcelona, atreure talent i inversions a la ciutat i assistir a dues importants trobades internacionals, que es van celebrar a Medellín: el 21è Congrés del Centre Iberoamericà pel Desenvolupament Estratègic Urbà (CIDEU) i el 7è Fòrum Urbà Mundial de les Nacions Unides.

Miami: signatura d'un acord de col·laboració entre Barcelona i el Comtat de Miami Dade amb l'objectiu de treballar conjuntament amb una ciutat que és un pol econòmic fonamental dels Estats Units i d'Amèrica en general. Acord entre el Clúster Nàutic Bcn i el de South Florida. Presentació turística de la ciutat de Barcelona.

Medellín: Visita als principals projectes de cooperació que Barcelona hi ha liderat i establiment de noves línies de treball conjuntes. Signatura de dues addendes a l'acord de col·laboració vigent, una en matèria econòmica i l'altra de regeneració urbana.

La participació de l'Alcalde en les dues grans cites internacionals (Congrés del CIDEU i WUF) permet fer sentir la veu de Barcelona davant de destacats líders mundials.

Trobades de l'Alcalde amb els seus homòlegs de Sao Paulo, Quito i Santiago de Xile, ciutat amb la qual se signa un acord de col·laboració en matèria, essencialment, d'urbanisme.

Reunió amb el president colombià Juan Manuel Santos i concessió del guardó de la Medalla del Congrés Colombià, per la contribució de Barcelona al procés de pau de Colòmbia.

Rio de Janeiro: Renovació de l'acord de col·laboració, centrat en temes smart city i olímpics. L'estada de l'Alcalde i la delegació també serví per donar un clar suport polític a la tasca que tant Barcelona Regional com estudis d'arquitectura catalans (per exemple, Alonso Balaguer) estan duent a terme per reformar urbanísticament el port de Rio de Janeiro de cara a la celebració dels Jocs Olímpics del 2016.

Viatge previst. Índia i Congrés de Metropolis a Hyderabad (7-10 octubre).

Participació en el Congrés que ha d'escollir els nous càrrecs de l'Associació. Possibilitat d'ampliar l'estada per visitar algunes ciutats índies per tal de reforçar la presència de Barcelona al país.

II. DIRECCIÓ DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Nova cooperació municipal

Barcelona ha fet, durant els darrers tres anys, **una aposta per mantenir i augmentar el compromís amb la cooperació al desenvolupament**, fins al 0'7 % dels recursos propis compromesos per al 2015. Aquest compromís de mandat és possible perquè també s'ha augmentat el pressupost destinat a **despesa social** a la ciutat.

A més de la sensibilitat i la voluntat de combatre les situacions de pobresa que tenen lloc a la nostra ciutat, Barcelona es sent responsable també amb altres situacions de vulnerabilitat arreu del món. **La política de cooperació de l'Ajuntament durant aquest mandat s'ha fonamentat en la creença que pobresa és una, i s'ha de combatre en tots els fronts, municipals, nacionals i internacionals.**

D'altra banda, en un moment en què les relacions internacionals són tan importants tant a nivell polític com econòmic, la cooperació és una pota fonamental de la projecció exterior de les institucions i de la marca dels valors que vol transmetre la ciutat. **Barcelona ha integrat, a l'inici del mandat, les àrees de Relacions Internacionals i de Cooperació perquè els principis de la Cooperació impregnin també la manera de relacionar-nos amb el món i perquè la nostra carta de visita ens presenti com a ciutat solidària.**

Barcelona ha intensificat durant aquests anys la relació amb ciutats en països de renda mitjana, on s'està experimentant un important creixement econòmic (superior al nostre) però on, al mateix temps, s'està eixamplant **l'esquerra social**. Barcelona hi està aportant el **model de cohesió social** en el qual fonamenta el seu desenvolupament com a ciutat.

Pla Director de Cooperació 2013-2016

L'Ajuntament de Barcelona va **aprovar per unanimitat, i després d'un procés participatiu** el **Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Solidaritat i Pau 2013-2016** (en endavant, Pla Director). Aquest document consolida la visió de l'Ajuntament sobre la Cooperació al Desenvolupament com a **política pública** i vetlla per l'eficàcia d'aquesta mitjançant **la identificació del valor afegit de la cooperació municipal**. També garanteix els instruments necessaris per al **seguiment, l'avaluació, la transparència i la rendició de comptes**.

En línia amb el Pla Director, el **model de cooperació de l'Ajuntament** s'ha concentrat, en aquest mandat, en la prioritització de la **mobilització de coneixement i el treball horitzontal entre socis del nord i del sud**, mitjançant assistències tècniques de diverses àrees de l'Ajuntament (Habitat Urbà, Institut de Mercats, Biblioteques, Agència de Salut Pública, ICUB, etc.) i transferències de bones pràctiques que reverteixin en la capacitat d'agents municipals i, consegüentment, **en la millora de les condicions de vida dels ciutadans i ciutadanes**. Es tracta d'un model de cooperació que es basa cada cop més en la **transferència de coneixement més que no pas en la de recursos**. Seguim caminant cap a una relació de **partenariat i no tant de donant-receptor**.

Millora dels instruments de participació i de coordinació

Durant aquest mandat, l'Ajuntament **ha reactivat el Consell Municipal de Cooperació al Desenvolupament** mitjançant l'impuls de **dos grups de treball (GT)** claus en les prioritats marcades pel Pla Director: el **GT de Cooperació Empresarial** i el **GT d'Educació per al Desenvolupament**, amb la voluntat de treballar de manera participativa, comptant amb tots els actors de la ciutat, la innovació en l'àmbit de la cooperació municipal per millorar-ne l'impacte i l'eficàcia.

L'objectiu del **GT de Cooperació Empresarial** consisteix fonamentalment en **definir el paper que han de jugar les empreses en la cooperació que es fa des de la ciutat**, tot integrant-les en el teixit d'actors de cooperació al desenvolupament de Barcelona

En l'àmbit de **l'Educació per al Desenvolupament i la Sensibilització**, i davant la diagnosi de manca d'impacte de les accions que es duen a terme en aquest sentit, **el GT d'Educació per al Desenvolupament** està elaborant una reflexió per transitar cap a **un nou model d'avaluació dels projectes i programes** que permeti un canvi d'enfocament innovador i més orientat a la incidència de les accions desenvolupades.

També s'ha de destacar l'esforç dels **tres nivells d'administració catalans** tradicionalment més implicats en cooperació (Ajuntament, Diputació i Generalitat) per coordinar les seves accions, des de la complementarietat de les mateixes. En aquest sentit es va signar fa uns mesos **un acord** sense precedents entre totes tres administracions.

Suport al tercer sector

Barcelona ha treballat durant aquests darrers dos anys des del convenciment que la cooperació municipal no és la que es fa només des del govern municipal, sinó que **abraça tot el treball que duen a terme tots els actors de la ciutat, des de les ONGD fins a les universitats, els sindicats, els col·legis professionals, etc.** En aquest sentit, la relació de partenariat que s'estableix en molts projectes finançats per l'Ajuntament entre ONGD i governs locals de països socis ha estat fonamental per a l'èxit del model.

De cara a **donar suport a les entitats que estan patint directament les conseqüències de la crisi econòmica**, des de l'Ajuntament s'ha treballat en dues línies complementàries:

- D'una banda, i de manera concertada amb la Federació Catalana d'ONG per a la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament, s'ha **compromès la disponibilitat d'un local** perquè pugui acollir temporalment aquelles ONGD que es trobin amb dificultats econòmiques.
- De l'altra, s'ha **agilitzat el procés de convocatòria de subvencions del programa Barcelona Solidària** i s'ha avançat més de sis mesos, de cara a garantir que els projectes seleccionats puguin rebre la contribució econòmica abans del segon semestre de l'any.

Pressupost en el marc del Pla Director vigent

- **Pressupost 2014:** 7 milions d'euros (0'59 % dels ingressos propis)
- **Pressupost 2013:** 6.647.877 euros.

Estructura organitzativa

Finalment un esment a l'estructura. Les relacions internacionals del Ajuntament de Barcelona tenen un nucli propi institucional o polític, a més del àmbit de la cooperació al desenvolupament, però bàsicament es projecten cap a continguts sectorials: economia, cultura, urbanisme, etc. De fet totes les àrees del govern Municipal, en menor o major mesura, tenen una dimensió internacional. Això passa especialment amb organismes i empreses municipals com Barcelona Activa, BR o l'Institut municipal de Mercats.

Per tant en primer lloc hem treballat per tenir departaments sectorials actius en les seves tasques internacionals, i d'altra banda la coordinació ha estat una pedra angular de l'àrea de Relacions Internacionals i Cooperació.

La creació de la direcció de relacions internacionals i cooperació al inici del mandat, va agrupar dues àrees que fins aleshores havien estat completament separades. La coherència que ha d'existir entre aquests dos àmbits, exigia la seva agrupació.

Molt recentment per a reforçar la dimensió política, estratègica i representativa d'aquesta àrea s'ha creat la figura d'un Comissionat, i s'ha anomenat a la persona que fins ara dirigia la direcció de relacions internacionals i cooperació.

L'equip directiu es completa amb un director de Relacions Internacionals, càrrec de nova creació, i un Director de Cooperació.

Rendició de comptes en base als objectius del Pla Director

El nou Pla Director facilita, amb el seu nou format, **rendir comptes en base als objectius plantejats** tant a nivell transversal com estratègic, i també fer un seguiment acurat del compliment de les prioritats geogràfiques, de les modalitats i de la millora en la qualitat dels instruments de cooperació, de la planificació, de la participació i de les capacitats i pressupost dedicats a cooperació. Es procedeix, a continuació, a enumerar els compromisos complets durant els darrers dos anys, en base als apartats del Pla Director:

Objectius transversals

- S'han incorporat criteris en els instruments de les convocatòries de subvencions orientats a promoure l'enfocament de drets i l'equitat de gènere.
- S'ha adoptat el marcadore d'igualtat de gènere del CAD en la valoració i el seguiment de les actuacions finançades per l'Ajuntament de Barcelona.
- S'ha donat suport a institucions públiques i organismes de la societat civil que tenen com a funció la rendició de comptes i el control democràtic a les ciutats sòcies per garantir el respecte dels drets humans.
- S'ha donat suport i contribuït a enfortir els mecanismes d'igualtat locals de les ciutats sòcies així com de les organitzacions de la societat civil que treballen a favor de l'equitat entre dones i homes.

Objectius estratègics

- S'ha respectat el compromís de destinar com a mínim, el 65% de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a activitats de cooperació al desenvolupament.
- S'ha superat el mínim del 25% de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a activitats d'Educació per al desenvolupament, Educació pels drets humans i Educació per a la pau.
- S'ha realitzat, des de l'Ajuntament de Barcelona, individualment o de manera concertada amb altres actors públics i privats, una campanya anual o exposició de sensibilització i conscienciació sobre la realitat dels països del Sud.
- S'ha destinat un percentatge superior al 2,5% de les subvencions de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona a activitats d'acció humanitària i, en concret, en iniciatives d'estratègies de reducció del risc de desastres naturals i provocats per accions humanes i en la reconstrucció, restauració, rehabilitació i regeneració de zones, serveis i capacitats institucionals locals urbanes per catàstrofes.
- S'ha donat suport a organitzacions, xarxes i fòrums de la societat civil per a la reforma del sistema multilateral mitjançant l'organització de jornades o altres accions d'incidència.
- S'ha donat suport a accions humanitàries destinades a la prevenció de conflictes, a la reparació de les víctimes, la reconciliació, i accions de manteniment de la pau.
- S'ha destinat un local municipal perquè organitzacions i entitats de cooperació internacional puguin de forma compartida disposar d'espais de treball i gestió ordinària i per establir la seva seu, si és el cas, facilitant que aquestes puguin minorar les seves despeses ordinàries de funcionament i estructura.

Prioritats geogràfiques

- S'ha respectat el compromís d'adreçar més del 25 % de les contribucions de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona a les ciutats

prioritàries del Pla director i aquelles altres ciutats que s'identifiquin en cadascun dels Plans de treball anual.

- S'ha destinat un percentatge superior al 80 % de les contribucions de la cooperació al desenvolupament a les àrees geogràfiques prioritzades per aquest Pla Director, en línia amb les prioritats marcades pel Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Modalitats i instruments de cooperació

- S'ha destinat un percentatge inferior al 25% previst al pla director de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a la modalitat de cooperació bilateral directa, de cara a prioritzar la cooperació concertada i a iniciativa d'altres actors, com a mesura de suport al sector de les ONG.
- S'ha superat el mínim del 20% de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a la modalitat de cooperació bilateral concertada.
- S'ha destinat un percentatge de més del 50% compromès al Pla director de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa no governamental.
- S'ha destinat un percentatge inferior al 5% de les subvencions de la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona a la modalitat de cooperació multilateral.
- S'ha constituït un espai de concertació en el marc de la Comissió Permanent del Consell de Cooperació Internacional per al Desenvolupament al voltant del paper de la cooperació empresarial a les polítiques públiques de l'Ajuntament.

Planificació, seguiment i avaluació

- S'ha dotat la cooperació de marcs d'associació amb les ciutats sòcies de l'Ajuntament de Barcelona.

- S'ha dotat la Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional d'una eina de seguiment o memòria de l'AOD de l'Ajuntament de Barcelona i d'altres fluxos oficials que tenen un impacte en el desenvolupament dels països i ciutats sòcies.
- S'ha realitzat una diagnosi sobre el treball d'Educació per al desenvolupament, Educació pels drets humans i Educació per a la pau als districtes.
- S'ha desenvolupat una base de dades per analitzar la situació dels projectes d'Educació per al desenvolupament, Educació pels drets humans i Educació per a la pau
- S'ha constituït un espai de concertació en el marc de la Comissió Permanent del Consell de Cooperació Internacional per al Desenvolupament al voltant del paper del canvi de paradigma en l'avaluació dels projectes S'ha constituït un espai de concertació en el marc de la Comissió Permanent del Consell de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.

Participació, coordinació i consulta

- S'ha endegat un procés de revisió del funcionament del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament per elaborar una proposta de millora.
- S'ha signat un conveni de col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i la Diputació de Barcelona en l'àmbit de la política de cooperació al desenvolupament.

Capacitats i pressupost

- S'han contractat serveis especialitzats en el marc de l'avaluació de la política pública de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona.
- S'ha dotat la política pública de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona d'una estructura institucional i administrativa que permeti la simplificació de procediments i que la doti d'una major autonomia funcional i de gestió interna.

- S'ha destinat, com a mínim, el 5 % del pressupost de cooperació de l'Ajuntament de Barcelona a l'enfortiment de capacitats dels actors de la cooperació catalana.
- S'està complint el compromís d'avançar cap el 0,7% dels ingressos propis a la política pública de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona al 2015 (0,56 % al 2013; 0,59% al 2014)